

HET STAKINGSRECHT

I. Wat is het?

De staking is een gezamenlijke en afgesproken onthouding van het uitvoeren van de werkzaamheden met als onmiddellijk doel de werking van één of meerdere instellingen te beletten om werkgevers of derden onder druk te zetten.

- **Collectieve werkonderbreking**
- **Stakingsposten**
- **Bezetten van de lokalen...**

Een staking is enkel doeltreffend wanneer ze de normale werking van een bedrijf of economie "verstoort". Omdat ze verstoort, wordt ze een drukmiddel en geeft ze de mogelijkheid een machtsstrijd uit te voeren.

II. Historisch overzicht:

In België, wordt staken niet meer beschouwd als een misdaad sinds 1921. Desondanks toont de jurisprudentie tot midden jaren '60, dat het deelnemen aan een staking een daad was die overeenkwam met het verbreken van het werkcontract. Pas in 1990 ratificeerde België het Europees sociaal handvest van 1961 die het stakingsrecht garandeerde in haar artikel 6.

III. Concreet?

- De werkgever mag voor geen enkele werknemers het contract verbreken met als motief een stakingsdeelname;
- Alle werknemers hebben het recht om te staken. Werknemers die aangesloten zijn bij een vakbond of niet, contractueel personeel of statutair personeel en dit ongeacht hun werkcontract (bepaalde duur, onbepaalde duur, art.60, interim...);
- Stakende werknemers die aangesloten zijn bij een vakbond krijgen een dagelijkse stakingspremie die gestort wordt door hun vakbondsorganisatie, indien de staking erkend wordt door de vakbonden;
- Er bestaat geen minimale dienstverlening in de publieke sector. Voor bepaalde diensten (pompiers, politie) bestaan er wel vorderingen die de minimale veiligheid garanderen. Anderzijds, is er een akkoord in de gezondheidssector die zegt dat de verminderde prestaties minstens gelijk moeten zijn aan de prestaties uitgevoerd gedurende een weekend (ziekenhuis, rusthuizen, ...)

IV. De toekomst...

Sinds verschillende jaren stelt het patronaat praktijken en strategieën op punt met als doel de uitvoering van het collectief stakingsrecht te belemmeren: het frequenter grijpen naar (rechterlijke) procedures om stakingsposten te verbieden op straffe van boete en het verbod op verstoren van de goede werking van een onderneming.

We zitten in een tijdperk waarop velen verklaren « niet aan het stakingsrecht te zullen komen » en het tegelijkertijd hebben over het « het respect van het arbeidsrecht van de niet-stakers » of willen «beletten dat er inbreuk gepleegd wordt op de vrije uitoefening van de nijverheid». Dit is gewoon een regelrechte terugkeer naar het wetstelsel uit de 19de eeuw dat de werkgevers ons willen opleggen! Het veralgemeende beroep doen op rechtbanken en gerechtsdeurwaarders heeft als gevolg dat het stakingsrecht risico loopt om geleidigd te worden van zijn inhoud! We beseffen hoe moeilijk het is geweest om het recht op staken te verwerven. De strijd zal net zo moeilijk zijn tegen diegenen die dit recht wensen af te schaffen of te verzwakken.

V. Binnen onze openbare diensten:

Alle werknemers, die aangesloten zijn bij de vakbond of niet, hebben het recht om niet te gaan werken en om deel te nemen aan de acties die door een vakbondsorganisatie worden georganiseerd.

De werknemer die graag wenst deel te nemen aan een stakingsactie, moet de werkgever op de hoogte brengen dat hij/zij niet aanwezig zal zijn op de werkplaats vanwege de staking.

Binnen de sectoren waar de verzorging van zieken 24u op 24 moet worden voorzien, moet de directie met de diensthoofden een permanentie organiseren en dit, volgens de machtsverhouding, in overleg met de vakbondsorganisatie(s).

De dreiging om gebruik te maken van de vordering of de minimale dienstverlening maakt deel uit van de morele chantage: het personeel schuldig laten voelen omdat 'ze hun werkplek in de steek zouden laten'.

Binnen onze besturen, moet de werknemer die heeft deelgenomen aan de staking zo snel mogelijk een stakingsattest dat opgemaakt wordt door de werkgever of, bij gebreke hiervan, een kopie van de loonfiche geven aan de vakbondsdelegatie.

Meer info: *Het stakingsrecht verdedigen: vechten voor onze rechten, ABVV Brussel, Cahier van de militanten nr. 6.*